

Komunista katolíkom – schizofrénia alebo pretváarka?

Stanislav Trebatický

14. apríla 2020 ✚ Cirkev ✚ Komunizmus na Slovensku

Po zmene režimu v roku 1989 dochádzalo k zaujímavému úkazu: závratné množstvo bývalých členov KSS sa dostavilo do kostolov (počas Vianoc kostoly doslova praskali vo švoch) a zbožne sa zúčastňovali sv. omše. Ironickí komentátori hovorili o: „zbožnom gúľaní očami, sťahovaní Krista z kríža, o pokrytcoch a obracačoch kabátov.“ Profesori stredných a základných škôl, ktorí predtým rozdávali deťom „anonymné“ dotazníky o ateizme a viere (v kabinetoch sa potom porovnávalo písmo, aby bol malý tmár odhalený) sa teraz so zbožne privretými očami topili v mystických zážitkoch. Akí to boli ľudia? Pokrytci? Konjunkturalisti? Schizofrenici? Určite tam boli zo všetkých týchto skupín. Niektorí, vo svojej prispôsobivosti, by sa možno aj do všetkých týchto skupín a podskupín zaradili naraz. Pre istotu.

Avšak – má kresťan právo hodnotiť konverziu druhého kresťana, nech je akokoľvek podozrivá?

Každopádne by mal mať aspoň právo zabaviť sa na komike týchto javov, na neuveriteľných ideových kotrmelcoch a akrobaciách. Navyše, pokiaľ sa novopečený masovo-politický konvertita stáva odborníkom na všetko kresťanské a poučuje starých veriacich, má právo ho aspoň poslať upratovať pred vlastným domom. Obzvlášť vtedy, keď na ňom nie je pozorovateľná žiadna sebareflexia jeho predošlého ideového obdobia.

Je možné, aby ľudia, ktorí otvorene vystupovali proti Cirkvi v rámci svojho kariérneho rastu, teraz tvrdili, že boli zároveň dobrými katolíkami? A ako to bolo vlastne so slovenskými komunistami? Žili dvojaký život – vonku komunista, doma katolík? Kto už vie odpovedať na tieto otázky? Asi len oni. Veria tomu, že všetko bolo v poriadku? A čo museli zažívať ich rodiny, pokiaľ skutočne boli veriace?

Možno sa v značnej časti Slovákov vypestoval zvyk umocnený modernistickou nákazou v Cirkvi, podľa ktorého, ako hovoril aj súdruh Lenin: „Všetko súvisí so všetkým“ a teda aj komunizmus s katolicizmom. Napokon, pokiaľ krypto-marxistická teológia oslobodenia, akceptovaná súčasnými modernými teológmi, hlása zlučiteľnosť ľavicovej revolúcie a katolicizmu, tak v čom je vlastne problém? Možno sme na Slovensku mali teológov oslobodenia a ani sme o tom nevedeli.

Skúsme sa pristaviť pri niektorých postavách rodnej Komunistickej strany, ktoré dokázali s uchvacujúcou odvahou (či drzosťou?) spojiť nespojiteľné.

Rudolf Schuster

Asi najbizarnejšou figúrkou bol v tomto ohľade Rudolf Schuster, autor prvoplánových komunistických detektívok, organizátor boja proti púťiam veriacich do Levoče, vysoký stranický funkcionár. Človek s aspoň miernou dávkou sebareflexie a cti by uznal, že nemôže predsa verejne vystupovať a tvrdiť o sebe, že bol vždy katolíkom. O svojej viere povedal toto: „Aj v časoch, keď som bol komunistom, zostal som dobrým veriacim.“ Pochválil sa, že dal tajne pokrstiť svoje deti a tváril sa pri tom, ako by bol vatikánskym špiónom. Samotný Milouš Jakeš, bývalý generálny tajomník KSČ, reagoval na tento jeho výrok smiechom.

Keď sa neskôr stal Schuster prezidentom, vydal sa na púť do Vatikánu, volal na púť aj komunistov a keď s ním predstavitelia kresťanských strán odmietli ísť, tak sa nechal počuť, že: „to bol prejav neúcty voči pápežovi“ a že sa čuduje týmto politikom, ktorí ho neustále obviňujú. Dodal, že to je v rozpore s posolstvom Svätého otca o tolerancii. V podstate ich obvinil, že to oni sú zlými kresťanmi, nie on.

A tak sa kruh uzavrel. Stranícky funkcionár, ktorý dusil veriacich ich nakoniec obviní, že sú zlými kresťanmi a odporujú Svätému otcovi. Keby to bolo treba vymyslieť, tak sa to nepodarí.

Rudolf Schuster

Marek Čulen

Súdruhovia, ktorí sa nedočkali zamatového prevratu a odovzdania moci svojim liberálnym deťom, museli často počkať s vyznaním viery až na smrteľnej posteli. Dovtedy museli presadzovať generálnu líniu strany. Typickým príkladom bol Marek Čulen. Tento zaslužilý súdruh, člen vojnového politbyra KSČ v Moskve, v 50. rokoch člen predsedníctva ÚV KSČ, ktorého socha nás oblažuje dodnes pri Úrade vlády (aj keď ju údajne už čoskoro odnesú; počkáme si, ešte tam je), sa nikdy neuchýlil od programu rodnej strany. Strávil aj Akciu K aj Akciu B, pozatváranie biskupov aj mučenie kňazov, nič ho netrápilo.

Aké však bolo prekvapenie (a možno ani nie, kto ho vie koľkí tam boli takí), keď sa jeho manželka pri straníckom pohrebe v roku 1957 postavila a verejne vyhlásila, že: „chcem oznámiť všetkým, že manžel zomrel zaopatrený ako dobrý katolík a prosím všetkých, aby sa za neho pomodlili Otčenáš.“

Nepochybne, aj v hodine smrti sa dá spasiť a dúfajme, že sa Čulen spasil. Avšak hlodavá otázka zostáva: čo to bolo za človeka, keď dokázal celé roky adorať brutálne protikresťanské tuposti komunistického režimu, podieľať sa na nich, schvaľovať ich a zároveň byť katolíkom? Bola to len túžba jeho manželky, aby bol zároveň aj tajným katolíkom a jej bolesť, alebo fakt? Tu zostáva rozum stáť.

Marek Čulen

Štefan Harabin

Aj bývalý člen KSS a sudca komunistického štátu Štefan Harabin bol zároveň dobrým komunistom aj dobrým pravoslávny kresťanom. Dokonca bol taký hrdina, podľa svojho tvrdenia, že na rozdiel od Schustera chodieval aj do kostola: „Ja som za komunizmu chodieval do kostola, aj celá moja rodina. Ľudia boli aj v komunistickej strane, lebo taký bol režim, ale svoje vnútro si nedali zobrať.“ (Harabin to možno nevie, ale boli aj ľudia čo neboli v strane, „lebo taký bol režim“.) Ak aj uveríme, že člen strany a sudca chodil do kostola (veľmi nepravdepodobné), tak argumentácia, podľa ktorej on neslúžil komunistickému režimu, ale: „... slúžil ústave a zákonu,“ je vskutku pozoruhodná.

Ústava bola komunistická, podľa ústavy mala KSC vedúcu úlohu v štáte, štát bol komunistický, ale sudca a člen KSC neslúžil komunistickému režimu. Kto má uši, nech počuje a čuduje sa.

Je zaujímavé, že tento bojovník za SNP a Červenú armádu – osloboditeľku nemá podobný meter aj pre nemeckých národných socialistov. Veď aj tam bol „taký režim“. Tak potom prečo sa to vo vyjadreniach súdruha Harabina hemží slovami ako „odporní fašisti“ a pod.? Veď aj nemeckí národní socialisti si určite „vnútro nedali zobrať“, tak ako on. Tak čo proti nim má? To sú však, pravda, zlí fašisti, od ktorých nás oslobodila dobrá Červená armáda pod vedením ešte lepšieho súdruha Stalina, známeho humanistu a filantropa.

Štefan Harabin

Ján Figel'

Tento zapálený europoslanec samozrejme nebol členom strany, bol len predsedom Socialistického zväzu mládeže na Technickej univerzite v Košiciach. To, že predsedal aj komisii, ktorá rozhodovala o vylúčení študentov zo štúdia na základe politických dôvodov, to je zaiste len ohováranie. Ale veď aj najväčší liberál Ivan Mikloš bol predseda fakultného výboru SZM, tak čo?

Niektu môže namietat', že tam predsa boli všetci adolescenti z ČSSR. No, úplne všetci zas doslova nie. Navyše je rozdiel byť tam zapísaný, pretože súdružka učiteľka nechcela mať problémy, tak zapísala všetkých bez opýtania a niečo iné byť predsedom.

Každý, kto poznal aktívnych zväzákov, vie, aké veci museli robiť, aby ich rodná strana uznala za hodných funkcie v SZM. Snažili sa a moc sa snažili. Ale zaujímavé je, že podľa svojich tvrdení si uchovali vieru.

Dokonca sa stali aj predsedami antikomunistických strán, Figeľ dokonca kresťanskej.

A čo bolo napísané v stanovách SZM? Skúsme si to pripomenúť:

„SZM je ... blízkym spolubojovníkom KSČ. SZM rozvíja svoju činnosť pod vedením KSČ. ... SZM cieľavedome pripravuje a odporúča svojich najlepších členov (že by predsedov?, pozn. red.) za kandidátov na **členstvo v KSČ.**“

Zdá sa teda, že len nemilosrdný čas prekazil ľuďom ako Figeľ, Mikloš, Rusko či Kiska stať sa plnohodnotnými členmi KSČ. O majetok SZM sa ešte pravdepodobne postarať stihli.

Ján Figeľ

Róbert Fico

Ďalším hybridným teológom oslobodenia je Róbert Fico. Aj on pochádza z katolíckej rodiny, dokonca má sviatosť, len ich akosi zabudol praktizovať a ani birmovka ho neochránila pred vstupom do KSČ. V roku 1986 v perestrojkovom období už vstupovali do rodnej strany skutočne väčšinou len čisti karieristi. Lavicové sklony (za socializmu niečo také neexistovalo, existovala len štátna ideológia) v sebe pravdepodobne objavil až po roku 1989, takže tvrdenia o tom, že do strany vstúpil preto, lebo mal vždy sociálne cítenie, môžeme odložiť do ríše bájí a povestí.

Pri prezidentských voľbách v roku 2014 sa pochválil: „Prešiel som svätým krstom, svätým prijímaním, prešiel som dokonca birmovkou. Keby som si dnes mal urobiť profil vo vzťahu ku katolíckej Cirkvi, možno by som vyšiel lepšie ako ktorýkoľvek poslanec za KDĽ.“

Nikto samozrejme nepochybuje o „profile“ mnohých poslancov za KDĽ, len je skutočne pozoruhodné, že ľudia, ktorí prijali základné cirkevné sviatosťi a svojím ignorovaním sviatosťného života a praxe sa nachádzajú, podľa cirkevného učenia, v stave smrteľného hriechu, sa tým ešte pochvália v dojme, že tým oslnia veriacich katolíkov. A možno aj oslnia, kto ho vie...

Róbert Fico

Tu sa však môže natíkať otázka: ako to je možné, že formácia veriacich je na takej nízkej úrovni, že sú ochotní niečo také akceptovať? A možno to vnímajú dokonca ako „spriaznenosť voľbou.“ Veď v rámci ekumenizmu musíme hľadať to, čo nás spája aj s Róbertom Ficom, nie? Alebo by ho chcel niekto diskriminovať? Musíme viesť dialóg a sprevádzať. Niektorí zrejme sprevádzať až za pekelnú bránu. Kto je zodpovedný za formáciu veriacich vieme. Preto čudovať sa, že obyčajný laik nemá jasno vo viere a zároveň sa podieľať na zahmlievaní učenia Cirkvi, je presne tá schizofrénia alebo pokrytectvo, ktoré je živnou pôdou všetkých ďalších pokrytectiev a schizofrénii. Vráťane tej komunisticko-katolíckej. Nejasná, rozriedená viera bez sankcií plodí ďalšie zmätky.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/komunista-katolikom-schizofrenia-alebo-pretvarka/>